

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17CoP/19/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3622200871
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 07. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Janáková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2023:3622200871.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Gabriely Janákovvej a členov senátu Mgr. Zuzany Holúbkovej a Mgr. Ivana Kubínyho vo veci starostlivosti súdu o maloletú A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Partizánske, dieťa rodičov: matky C. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom D., E. B. XXX/XX, zastúpenej Advokátskou kanceláriou Ivan Syrový, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Kadnárova 83 a otca F. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom G., H. XXXX/XX, o návrhu matky na zvýšenie výživného, na odvolanie rodičov proti rozsudku Okresného súdu Partizánske zo dňa 24. októbra 2022, č.k. 1P/23/2022-150, takto

rozhodol:

I. Rozsudok súdu prvej inštancie m e n í tak, že zvyšuje vyživovaciu povinnosť otca na maloletú A., nar. XX.XX.XXXX zo sumy 230 eur mesačne na sumu 280 eur mesačne, ktorú sumu je otec povinný platiť vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky maloletej, s účinnosťou od 01.10.2022.

II. Nedoplatok na zročnom výživnom na maloletú A. za obdobie od 01.10.2022 do 31.07.2023 vo výške 500 eur súd p o v o ľ u j e otcovi splácať v mesačných splátkach po 40 eur až do úplného vyrovnania, spolu s bežným výživným k rukám matky dieťaťa, počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

III. Týmto sa m e n í rozsudok Okresného súdu Partizánske zo dňa 6. novembra 2019, č.k. 2P/11/2019-159 vo výroku IV. o výživnom na maloletú A..

IV. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie výrokom I. zmenil rozsudok Okresného súdu Partizánske zo dňa 06.11.2019, č. k. 2P/11/2019-159 vo výroku IV. o výživnom na mal. A. B., nar. XX.XX.XXXX tak, že zvýšil vyživovaciu povinnosť otca na mal. A. zo sumy 230 eur mesačne na sumu 315 eur mesačne, ktorú sumu je otec povinný platiť vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky maloletej s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku. Výrokom II. súd konštatoval, že v ostatných častiach zostáva rozsudok Okresného súdu Partizánske zo dňa 06.11.2019, č. k. 2P/11/2019-159 nezmenený. Výrokom III. súd vo zvyšku návrh zamietol a výrokom IV. rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie odôvodnil s poukazom na ust. § 62 ods. 1 - 5, § 75 ods. 1, § 78 ods. 1, 3 Zákona o rodine. Uviedol, že po vykonanom dokazovaní a zhodnotení výsledkov mal súd za preukázané, že návrh matky na zvýšenie výživného na maloletú zo strany otca je čiastočne dôvodný. Konštatoval, že vyživovacia povinnosť otca na maloletú bola naposledy upravená v roku 2019, a to na sumu 230 eur mesačne. Od poslednej úpravy výživného uplynuli takmer 3 roky a došlo k zmene pomerov tak na strane maloletej, ako aj na strane povinného. Maloletá v čase poslednej úpravy výživného mala 9 rokov a bola žiačkou 4. ročníka ZŠ v G., v súčasnosti má 12 rokov a naďalej je žiačkou základnej školy,

aktuálne navštevuje 7. ročník. S vekom maloletej objektívne došlo k nárastu odôvodnených potrieb spojených nielen so štúdiom, oblečením, stravovaním, ale aj s voľnočasovými aktivitami a jej zdravotným stavom. Maloletá hráva stolný tenis a bola jej doporučená korekcia medzerovitého chrupu pomocou horného a dolného fixného aparátu, kde sú predpokladané náklady na ortodontickú liečbu cca 1 400 eur; maloletá má taktiež problémy so zrakom. V čase posledného rozhodovania o výživnom matka pracovala v spoločnosti C. A. I., kde dosahovala priemerný mesačný zárobok 1 071,90 eur. V súčasnosti v tejto spoločnosti je jej čistá priemerná mesačná mzda vo výške 1.086,44 eur. Na maloletú matka poberá rodinné prídavky vo výške 51,76 eur mesačne, v mesiaci máj 2022 jej boli jednorazovo navýšené na sumu 200 eur. Matka má naďalej vyživovaciu povinnosť k bratovi maloletej - plnoletému B.. Otec v čase posledného rozhodovania o výživnom pracoval v spoločnosti F. A. a dosahoval priemerný čistý mesačný zárobok 1 835,54 eur. Od 01.05.2022 pracuje otec dieťaťa v spoločnosti J. A. A. a jeho priemerný mesačný zárobok je 2 109,40 eur. Aj otec maloletej má ďalšiu vyživovaciu povinnosť k plnoletému bratovi maloletej - v sume 320 eur mesačne. U otca maloletej teda došlo k výraznejšiemu zvýšeniu príjmu od posledného rozhodnutia o výživnom, a to o sumu 273,86 eur. Z vykonaného dokazovania taktiež vyplynulo, že otec maloletej si vytvoril úspory vo výške 15 000 eur, z ktorých časť vo výške 2 500 eur požičal synovi na poplatok na licenciu pilota a podľa jeho vlastného vyjadrenia má aktuálne úspory vo výške 12 600 eur, ktoré by chcel použiť na mimoriadnu splátku hypotekárneho úveru. Súd uviedol, tak ako pri poslednej úprave výživného, že príjmy rodičov im umožňujú taký životný štandard, kde títo nemusia obmedzovať svoje výdavky na nevyhnutné, čoho dôkazom je aj schopnosť otca popri ním prezentovaných nákladoch a vyživovacej povinnosti na dve deti vytvoriť si úspory. Súd vychádzal z toho, že pri dvoch vyživovacích povinnostiach otca by malo výživné zodpovedať sume 30 % z čistého príjmu otca, teda v prípade maloletej by táto suma mala predstavovať 15 % z čistého príjmu otca, čo je suma 315 eur. Súd preto návrhu matky čiastočne vyhovel a otcovi zvýšil vyživovaciu povinnosť zo sumy 230 eur mesačne na sumu 315 eur mesačne, a to s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku, ako to matka požadovala vo svojom návrhu, keďže zvýšené výdavky na ortodontickú liečbu s predpokladanou výškou 1 400 eur zatiaľ neboli zo strany matky vynaložené v celom rozsahu a otec predložil dôkazy o tom, že sa u maloletej neobmedzoval len na platenie súdom určeného výživného, ale jej prispel aj na jej voľnočasové aktivity (lyžovačky, plavecký tábor, dovolenka v K., bicykel). Pokiaľ sa matka domáhala zvýšenia výživného vo vyššej miere, v tejto časti súd návrh ako nedôvodný zamietol. V súlade s týmto rozhodnutím súd prvej inštancie zmenil rozsudok súdu prvej inštancie zo dňa 06.11.2019, č.k. 2P/11/2019-159, vo výroku IV., týkajúcom sa výživného na mal. A. s tým, že v ostatných častiach zostáva uvedený rozsudok nezmenený. Rozhodnutie o náhrade trov konania súd odôvodnil ust. § 52 CMP.

2. Proti tomuto rozsudku podali v zákonnej lehote odvolanie obaja rodičia.

3. Matka prostredníctvom právneho zástupcu v podanom odvolaní namietala výrok I. rozsudku súdu prvej inštancie a domáhala sa jeho zmeny tak, že vyživovacia povinnosť otca na mal. Sofiu bude zvýšená zo sumy 230 eur mesačne na sumu 380 eur mesačne s účinnosťou od mesiaca október 2022. V tejto súvislosti uviedla, že napáda aj výrok III., ktorým bol vo zvyšku jej návrh na zvýšenie výživného zamietnutý. Namietala, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav vecí, dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia vecí. Poukázala na rozhodnutia rôznych krajských súdov a v tej súvislosti na nesprávne rozhodnutie súdu prvej inštancie, keď nerespektoval ust. § 44 CMP, týkajúce sa vykonateľnosti súdneho rozhodnutia o výživnom. Súd podľa jej názoru nesprávne určil moment, odkedy je otec povinný platiť výživné na maloletú, pokiaľ tento určil od právoplatnosti rozhodnutia. V ústnom odôvodnení rozsudku síce súd uviedol, že platiť vyššie výživné musí otec od doručenia rozsudku, avšak výrok znie inak a ona má obavu, že otec podá účelovo odvolanie, aby oddialil plnenie vyživovacej povinnosti. Namietala ďalej, že nesúhlasí so zvýšením výživného na maloletú iba na sumu 315 eur mesačne, pričom považovala za dôvodné zvýšiť výživné na maloletú zo strany otca na sumu 380 eur mesačne ako požadovala v návrhu. Hoci súd uviedol, že otec sa stará o maloletú aj nad rámec stanovených povinností, ona toto popiera. Pokiaľ otec maloletej niečo kúpi nad rámec výživného, následne žiada, aby mu ona finančné prostriedky vynaložené na kúpu predmetnej veci vrátila v hotovosti, napr. uhradil maloletej 10 eur ako stravu v McDonalde, keď bola na turnaji v Bratislave v rámci času u otca. Niektoré výdavky, ktoré otec uviedol, nepovažuje za odôvodnené pre potreby preukazovania nevyhnutných nákladov, napr. výdavok otca 20 eur mesačne na kaderničku. Kadernička je jeho priateľkou, z čoho je zjavné, že tento výdavok je vymyslený. Pokiaľ ide o výdavky za pobyt v K., tento si dal preplatiť u zamestnávateľa vo forme rekreačných preukazov. Za výdavky, ktoré nie je nutné vynaložiť, považuje sporenie 90 eur, životnú poisťku 57,41 eur, príspevok do 3. piliera vo výške 20 eur,

ktorý je dobrovoľný. Skutočnosť, že otec má dostatok finančných prostriedkov preukazuje aj to, že si od rozvodu dokázal vytvoriť značnú rezervu peňazí, ktoré chce použiť na predčasnú splátku hypotekárneho úveru. Medzi výdavky otec zaradil aj kúpu retiazky pre syna B. za 1 200 eur; nielenže ide o výdavok, ktorý nie je nutné vynaložiť, ale túto retiazku syn otcovi aj vrátil. V minulosti otec vybral deťom životné poistenia a celú sumu použil na zakúpenie nehnuteľnosti a do dnešného dňa deťom neobnovil ich životné poistenia. Maloletej síce kúpil bicykel v hodnote 300 eur, avšak maloletá ho doma nemá a bicykel sa nachádza u otca. Jej príjem sa za posledné tri roky zvýšil iba minimálne na rozdiel od príjmu otca, no výdavky u nej vzrástli výrazne. Maloletá pričom rastie, dospieva, s čím sú spojené zvýšené výdavky na ošatenie, krúžky, stravu a iné bežné potreby.

4. Otec v odvolaní namietal výrok rozsudku o zvýšení jeho vyživovacej povinnosti a žiadal, aby odvolací súd rozsudok v tomto výroku zmenil a návrh matky na zvýšenie výživného zamietol alebo, aby vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Súd podľa jeho názoru nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a zároveň dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam. Matka dieťaťa na pojednávaní zamĺčala kúpu pozemku v roku 2021 a toto priznala až po predložení výpisu z katastra nehnuteľností. Súd sa uspokojil iba s týmto konštatovaním, hoci je zrejmé, že toto je na strane matky skutočnosť, ktorá môže poukazovať na jej celkové možnosti a schopnosti na plnenie vyživovacej povinnosti, resp. hodnotenie nevyhnutných výdavkov na strane účastníka. Súd si mal vyžiadať ďalšie listinné dôkazy, napríklad hodnotenie bonity klienta zo strany banky, ktorá úver poskytla, samotnú zmluvu, čo nevykonal. Podľa jeho názoru je hypotéka a jej splátka neodôvodnený výdavok na strane matky, ktorý nemožno zohľadniť pri celkových majetkových pomeroch, resp. kritérium, ktoré by malo odôvodňovať zvýšenie výživného. Nesúhlasí s úvahou súdu, že pri dvoch vyživovacích povinnostiach by malo výživné zodpovedať sume 30 % jeho čistého príjmu, teda v prípade maloletej by táto suma predstavovala sumu 15 % z jeho čistého príjmu, čo je 315 eur. Takéto kritériá nie sú nikde v Zákone o rodine ani v iných predpisoch uvedené. Súd mal postupovať pri posudzovaní dôvodnosti návrhu po citlivom posúdení možností a schopností povinného rodiča a odôvodnených potrieb maloletého dieťaťa. Ak by súd postupoval podľa týchto kritérií, musel by návrh na zvýšenie výživného zamietnuť, keďže zistené odôvodnené výdavky u neho sú vo výške 1 785,30 eur, tieto neboli v priebehu konania spochybnené a jeho zistený príjem bol vo výške 2 109,40 eur, takže jemu ako rodičovi zostáva suma 324,10 eur mesačne. Zistené zvýšenie mzdy o 273,86 eur pritom podľa jeho názoru nemožno hodnotiť ako výraznejšie zvýšenie príjmu, pokiaľ súd nemá hodnotiace kritérium pre posúdenie takejto skutočnosti. Zdôraznil, že on sa neobmedzil iba na platenie bežného výživného, ale financoval maloletým deťom aj voľnočasové aktivity - lyžovačky, plavecký tábor, dovolenku v K., bicykel dcére. Pokiaľ súd zistil zmenu pomerov, tá sa mala upresniť a stanoviť do konkrétneho momentu, ktorý by bol určený termínom, ktorý by predchádzal dátumu, kedy bol vynesenej rozsudok v danej veci, keďže formulácia zvýšenia vyživovacej povinnosti od právoplatnosti rozsudku logicky preukazuje a poukazuje na to, že zmena pomerov na strane účastníka je daná do budúcnosti. Súd uviedol v odôvodnení, že nezistil dôvod, aby mu zvýšil vyživovaciu povinnosť na maloletú skôr ako od právoplatnosti rozhodnutia a teda gramatický aj logický výklad je, že táto zmena nebola zistená súdom do minulosti, čo je dôvod, aby súd návrhu na zvýšenie výživného nevyhovel. Poukázal zároveň na formálny nedostatok rozsudku, keď súd zvýšil vyživovaciu povinnosť na maloletú o 85 eur s účinnosťou od právoplatnosti rozsudku a zároveň návrh vo zvyšku zamietol. Keďže ide o konanie, ktoré možno začať aj bez návrhu a teda súd nie je návrhom viazaný, súd nemal do výrokovej časti poňať výrok, že vo zvyšku návrh zamietla.

5. Matka vo vyjadrení k odvolaniu otca zotrvala na svojom odvolaní, žiadala rozsudok zmeniť a jej návrhu na zvýšenie výživného vyhovieť v plnom rozsahu. Uviedla, že pokiaľ ide o námietku otca, že zamĺčala na pojednávaní 12.09.2021 kúpu pozemku v roku 2021, v uvedený deň sa žiadne pojednávanie nekonalo; navyše, aj keby sa konalo, nie je možné v septembri tvrdiť, že niečo nadobudla v novembri 2021. Pokiaľ však ide o nadobudnutie pozemku kúpou, táto skutočnosť je už uvedená v rozsudku v danej veci, ako aj suma 26 000 eur, ktorá bola preukázaná kúpnu zmluvou. Ona si kúpila predmetný pozemok mimo zastavanej časti obce a mesta, otec si však po rozvode kúpil byt priamo v meste, kde je cena nehnuteľností podstatne vyššia. Tým chcela poukázať na dobrú finančnú situáciu otca. Otec ďalej vo vyjadrení poukázal na hypotekárny úver, ktorý si vzala. Podľa jej názoru je neodôvodnené riešiť tento výdavok, keďže ona to v konaní o výživnom ani ako výdavok neuviedla. Otec sa pritom snaží hypotekárny úver zaplatiť čo najrýchlejšie, keď sa aj vyjadril, že chce využiť inštitút predčasného splatenia úveru, čo taktiež preukazuje jeho dobrú finančnú situáciu. Disponuje pritom finančnou hotovosťou, ktorú vybral z bankového vkladového účtu maloletej vo výške 1 247,95 eur, ktorý jej zrušil, tak ako uvádzané životné

poistky. Tieto peňažné prostriedky sa pritom mohli použiť na dentálny strojček, ktorý maloletá potrebuje. Zvýšenie mzdy u otca o 273,86 eur považuje za výraznejšie zvýšenie jeho mzdy oproti jej zvýšeniu mzdy. Popiera otcom uvádzané staranie sa o maloletú nad rámec rozhodnutia súdu. V prípade, ak otec dcére niečo kúpi, následne od nej žiada, aby mu to ona (matka) vrátila. Sám otec uvádza, že mu mesačne popri všetkých výdavkoch zostáva suma 324,10 eur, preto je nepochopiteľné, prečo časť z tohto zostatku nie je ochotný použiť na výživné, ktoré sa vzhľadom na rast dieťaťa a jeho odôvodnené potreby zvyšuje.

6. K vyjadreniu matky otec vo svojom vyjadrení poukázal na to, že považuje za nelogické tvrdenie matky, že nie je dôvodné riešiť jej výdavok ohľadne kúpy pozemku v hodnote 26 000 eur. Súd sa podľa jeho názoru musí zaoberať odôvodnenosťou všetkých výdavkov účastníkov, najmä či sa jedná o účelne vynaložené prostriedky, a teda či je ich možné zohľadniť alebo nie. Banka pri poskytovaní úveru na túto komoditu má špeciálne kritériá posudzovania bonity klienta, tak ako to už uviedol vo svojom odvolaní. Zároveň zotrval na svojom predchádzajúcom vyjadrení a namietal tvrdenia matky, že jeho zvýšenie mzdy o 273,86 eur by malo byť považované za výraznejšie zvýšenie mzdy oproti zvýšeniu mzdy matky, s poukazom na celkové okolnosti a výdavky účastníkov.

7. Matka v ďalšom vyjadrení k vyjadreniu otca zotrvala na svojich predchádzajúcich vyjadreniach s tým, že otec vo svojom vyjadrení neuviedol žiadne nové skutočnosti. Dodala, že po rozhodnutí súdu mala ďalšie výdavky v súvislosti s maloletou, a to stolnotenisové sústredenie vo výške 200 eur, od januára 2023 došlo k zvýšeniu stravy v jedálni z 30 na 42 eur mesačne a zaplatila maloletej lyžiarsky výcvik, ktorého sa zúčastnila v januári 2023 vo výške 60 eur. Doložila zároveň rozpis nákladov, uhrádzaných za dentálny strojček.

8. Kolízny opatrovník k odvolaniam rodičov uviedol, že navrhuje prehodnotiť rodičmi uvádzané skutočnosti a na základe toho rozhodnúť.

9. Krajský súd ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 65 a § 66 CMP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné podľa § 388 CSP zmeniť.

10. Podľa § 62 ods. 1, 2, 4, 5 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

11. Podľa § 78 ods. 1, 3 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

12. Vyživovacia povinnosť rodičov k deťom vyplýva priamo zo zákona a plnenie tejto vyživovacej povinnosti trvá dovtedy, kým deti nie sú schopné samostatne sa živiť. Výživou dieťaťa, na ktorú obidvaja rodičia prispievajú, sa rozumie zaobstarávanie, resp. uspokojovanie všetkých životných potrieb pre všestranný telesný a duševný vývoj dieťaťa. Teda nielen zabezpečovanie jeho odôvodnených hmotných potrieb (jedlo, ošatenie, obuv,...), ale aj tých, ktoré sú dôležité pre jeho vzdelanie a všestranný vývoj (náklady na štúdium - cestovné, ubytovanie v prípade štúdia mimo miesta bydliska, študijné pomôcky, náklady na kultúrne, športové, rekreačné potreby a vyžitie).

13. Základnými kritériami na určenie rozsahu vyživovacej povinnosti rodičov voči deťom sú predovšetkým schopnosti, možnosti a majetkové pomery obidvoch rodičov s prihliadnutím na odôvodnené potreby oprávneného dieťaťa. Pri určovaní vyživovacej povinnosti súd prihliada aj na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará a uspokojuje potreby jeho bývania.

14. Odôvodnené potreby dieťaťa môžu byť rôzne podľa okolností jednotlivého prípadu. Sú závislé predovšetkým od veku a zdravotného stavu dieťaťa, od jeho fyzickej a duševnej vyspelosti, spôsobu

a obsahu jeho prípravy na budúce povolanie a pod. Zároveň sú bezprostredne ovplyvňované reálnymi schopnosťami, možnosťami a majetkovými pomermi rodičov. Pokiaľ sú tieto obmedzené, sú odôvodnenými len bežné potreby dieťaťa, ktoré nepresahujú obvyklú základnú mieru všetkých potrieb nevyhnutných pre život kultúrneho človeka. Pri rozhodovaní o výživnom je nevyhnutné uvažovať o potrebách vyskytujúcich sa nepravidelne za dlhšie obdobie, prípadne o potrebách celkom náhodných, uspokojenie ktorých vyžaduje spravidla vyššie náklady. Schopnosti a možnosti rodičov má súd zhodnotiť zo všetkých relevantných hľadísk, najmä z hľadiska ich veku, zdravotného stavu, dosiahnutej kvalifikácie, možnosti ich uplatnenia a pod., pričom vychádza zo zásady možnosti dosiahnutia príjmu a nie iba z faktického stavu. Majetkové pomery rodičov treba zohľadňovať a posudzovať nielen podľa vykazovaného príjmu, ale aj podľa celkovej hodnoty nadobudnutého majetku, resp. podľa ich celkovej životnej úrovne, na ktorej má právo podieľať sa aj dieťa. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy také jeho výdavky, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť, tzn., že aj takéto výdavky považuje za príjem rodiča, z ktorého vychádza pri rozhodovaní o výške výživného.

15. V priebehu plnenia súdom stanoveného výživného dochádza plynutím času k zmene skutočností, na základe ktorých bol stanovený rozsah vyživovacej povinnosti povinného rodiča. K takejto zmene dochádza spravidla zvýšením odôvodnených potrieb oprávneného alebo zmenou v zárobkových možnostiach povinného. Ust. § 78 ods. 1 Zákona o rodine preto umožňuje súdu, aby v prípade zmeny pomerov bolo zmenené súdne rozhodnutie o výživnom. Súdna prax ustálila, že zmena pomerov, ktorá odôvodňuje zmenu výživného stanoveného súdom, musí byť takej povahy, aby bol daný reálny dôvod zmeniť už vydané súdne rozhodnutie. Zákonnými kritériami zostávajú odôvodnené potreby dieťaťa a schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného rodiča.

16. Preskúmaním veci odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie posudzoval vec podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, podľa ktorého dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa menia pomery. Citované zákonné ustanovenie však nesprávne aplikoval na skutkové okolnosti, majúce význam pre zmenu súdneho rozhodnutia o výživnom.

17. V danom prípade z výsledkov vykonaného dokazovania vyplýva, že posledná úprava vyživovacej povinnosti otca na mal. A. bola vykonaná rozsudkom Okresného súdu Partizánske zo dňa 06.11.2019, č.k. 2P/11/2019-159, ktorým súd rozviedol manželstvo rodičov maloletého dieťaťa. Zároveň schválil rodičovskú dohodu ohľadne zverenia mal. A. a v tej dobe jej maloletého brata B. a obe deti zveril do osobnej starostlivosti matky. Styk otca s mal. B. neupravil a upravil styk otca s mal. A.. V časti výživného nedošlo medzi rodičmi k rodičovskej dohode, preto súd rozhodol o povinnosti otca platiť výživné na mal. B. vo výške 320 eur mesačne a na mal. A. vo výške 230 eur mesačne. V tej dobe mala mal. A. 9 rokov a navštevovala 4. ročník ZŠ; jej brat mal 16 rokov, študoval v 1. ročníku na strednej škole v Nitre, býval na internáte. Maloletá sa stravovala v školskej jedálni, navštevovala školský klub detí, nosila dioptrické okuliare, zubný strojček a ortopedické stielky do topánok. Vo voľnom čase navštevovala gymnastický a spevácky krúžok, súkromné hodiny v anglickom jazyku a venovala sa parkúru; chcela pokračovať aj v hraní stolného tenisu. V tej dobe matka dosahovala priemerný zárobok 1 071,90 eur a otec 1 835,54 eur. Matka bola v tej dobe výlučnou vlastníčkou štvorizbového bytu, v ktorom rodina bývala. Zároveň bola výlučnou vlastníčkou rodinného domu, ktorý obývala jej matka s právom doživotného bývania. Otec bol spoluvlastníkom v 1/3 bytu, v ktorom má právo doživotného bývania jeho matka.

18. V súčasnosti má mal. A. 13 rokov a v školskom roku 2022/2023 navštevovala 7. ročník základnej školy. Maloletá nosí dioptrické okuliare a používa ortopedické stielky, naďalej podstupuje ortodontickú liečbu, pričom v rámci rozpočtu na túto liečbu je zahrnutý aj strojček vo výške 1 400 eur. Maloletá sa vo voľnom čase venuje stolnému tenisu, s čím má matka zvýšené výdavky predovšetkým s absolvovaním stolnotenisových turnajov, ktoré sa uskutočňujú v rámci celej Slovenskej republiky, matka má výdavky na cestu, stravu, prípadne ubytovanie. Maloletá s matkou a plnoletým bratom, ktorý študuje na strednej škole a býva počas školského roka na internáte, naďalej obýva štvorizbový byt, ktorý je vo výlučnom vlastníctve matky.

19. Matke sa v porovnaní s predchádzajúcou úpravou výživného zvýšil zárobok zanedbateľne, cca o 15 eur mesačne. Matka hradí všetky náklady súvisiace s bývaním v predmetnom byte a podieľa sa na výžive mal. Sofie aj plnoletého syna B..

20. Otcov príjem sa od poslednej úpravy výživného zvýšil o cca 274 eur mesačne. Otec sa stal vlastníkom trojizbového bytu za kúpnu cenu 90 000 eur, na ktorý si vzal hypotéku, disponuje aj finančnou úsporou vo výške 15 000 eur. Údaje z týchto úspor sumu 2 500 eur požíchal plnoletému synovi B., ku ktorému má naďalej vyživovaciu povinnosť vo výške 320 eur mesačne.

21. Z uvedeného je zrejmé, tak ako správne konštatoval aj súd prvej inštancie, že od posledného rozhodovania o výživnom preukázateľne došlo k zmene pomerov predovšetkým u mal. A. a jej otca, ktorá zmena odôvodňuje zvýšenie vyživovacej povinnosti otca na mal. A.. U maloletej vzrástli nielen náklady súvisiace s jej návštevou 2. stupňa ZŠ, ale vzrástli u nej náklady so stravou, ošatením, hygienickými potrebami, ale aj s jej zdravotným stavom, keď stúpili náklady v súvislosti s jej ortodontickou liečbou. Rovnako sa zvýšili náklady u maloletej v súvislosti s voľnočasovými aktivitami, keď je aktívnou hráčkou stolného tenisu a pravidelne sa zúčastňuje rôznych turnajov v rámci Slovenskej republiky. Na druhej strane aj u otca maloletej - povinného, došlo k zmene pomerov predovšetkým v jeho zárobkových možnostiach, keď mu v porovnaní s predchádzajúcou úpravou výživného vzrástol príjem o cca 274 eur mesačne. Otec má taktiež finančné úspory a nadobudol kúpnu zmluvu do výlučného vlastníctva trojizbový byt, na ktorý si však vzal hypotéku a finančne sa zaťažil. Uvedené však nemôže byť na úkor jeho vyživovacej povinnosti k maloletej A. tak, ako to správne podotkol aj súd prvej inštancie.

22. Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, že v danom prípade došlo k zmene pomerov, ktorá odôvodňuje zvýšenie výživného na mal. A. zo strany otca, avšak nie v takom rozsahu, ako vyhodnotil súd prvej inštancie. Odvolací súd na rozdiel od súdu prvej inštancie zo zistených pomerov na strane maloletej, ako aj na strane rodičov, považoval za dôvodné zvýšenie výživného v nižšom rozsahu. S prihliadnutím na odôvodnené výdavky maloletej, ktoré vzrástli predovšetkým z dôvodu jej vyššieho veku, návštevou vyššieho ročníka základnej školy, jej mimoškolskými aktivitami, ako aj zdravotným stavom (ortodontickou liečbou), považoval odvolací súd za dôvodné zvýšiť vyživovaciu povinnosť otca na mal. A. zo sumy 230 eur na sumu 280 eur mesačne, teda o 50 eur mesačne. Túto sumu odvolací súd považoval za zodpovedajúcu objektívnym schopnostiam a možnostiam otca dieťaťa, ktorému sa čiastočne zvýšil príjem, avšak naďalej má vyživovaciu povinnosť k plnoletému bratovi mal. A., súčasne berúc v úvahu aj majetkové pomery matky, ktorá v novembri 2021 kúpila pozemok za kúpnu cenu 26.000 eur a zároveň za spĺňajúcu kritériá v zmysle relevantných ustanovení Zákona o rodine. Výživné v sume 280 eur mesačne na 13-ročné dieťa navštevujúce 2. stupeň základnej školy, pri konštatovaní jeho mimoškolských aktivít a aj komplikovanejšieho zdravotného stavu, považoval odvolací súd za plne postačujúce na krytie týchto odôvodnených potrieb dieťaťa, zohľadniac pritom aj životnú úroveň rodičov, od ktorej sa odvíja aj životná úroveň dieťaťa samotného. V kontexte uvedeného potom nebola dôvodná námietka matky ohľadne dôvodnosti jej návrhu na zvýšenie výživného až na sumu 380 eur mesačne, keďže za predpokladu takto nastavenej frekvencie a rozsahu zvyšovania výživného u maloletej, by o pár rokov takto nastavené platobné podmienky boli neudržateľné a fakticky nereálne.

23. S poukazom na tieto skutočnosti odvolací súd podľa § 388 CSP zmenil rozsudok súdu prvej inštancie vo výroku o zvýšení vyživovacej povinnosti na maloletú tak, že otcovi zvýšil vyživovaciu povinnosť zo sumy 230 eur mesačne na sumu 280 eur mesačne s účinnosťou od mesiaca október 2022 ako žiadala matka maloletej, odkedy nepochybne aj došlo k zmene pomerov, odôvodňujúcej zvýšenie vyživovacej povinnosti otca k maloletej. Pritom je potrebné dodať, že otec maloletej správne poukázal na formálny nedostatok výrokovej časti rozsudku súdu prvej inštancie - výrok III., ktorým súd zamietol vo zvyšku návrh matky na zvýšenie výživného (nad sumu 315 eur, keďže požadovala zvýšiť výživné na sumu 380 eur mesačne), ktorý súd prvej inštancie uviedol vo výroku rozsudku nadbytočne. Konanie o vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je jedným z konaní, ktoré môže začať aj bez návrhu, preto nie je v takýchto veciach dôvodné, pokiaľ súd nevyhovie návrhu účastníka v celom rozsahu, aby vo zvyšku návrh zamietal.

24. V súvislosti s určením účinnosti zvýšenia vyživovacej povinnosti otca na maloletú od 01.10.2022, odvolací súd, pri konštatovaní platenia výživného otcom dieťaťa v pôvodnej výške 230 eur mesačne, vyčíslil nedoplatok na zročnom výživnom za 3 mesiace roku 2022 (október, november, december) a 7 mesiacov roku 2023 (január - júl 2023) za každý mesiac po 50 eur, t. j. za 10 mesiacov v sume 500 eur. V súlade s ust. § 232 ods. 4 CSP súd povolil nedoplatok na zročnom výživnom otcovi splácať v mesačných splátkach po 40 eur spolu s bežným výživným k rukám matky dieťaťa až do úplného vyrovnania dlhu s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

25. Týmto rozhodnutím došlo k zmene pôvodného rozhodnutia o výške vyživovacej povinnosti otca na mal. A..

26. O nároku na náhradu trov konania odvolací súd rozhodol podľa § 52 CMP v spojení s ust. § 396 ods. 1, 2 CSP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. V mimosporových konaniach platí zásada, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ktoré si v konaní platil (§ 49 CMP), každý z účastníkov si teda sám znáša trovy.

27. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, môže oprávnený podať návrh na vykonanie exekúcie u súdneho exekútora alebo návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia u miestne príslušného súdu.